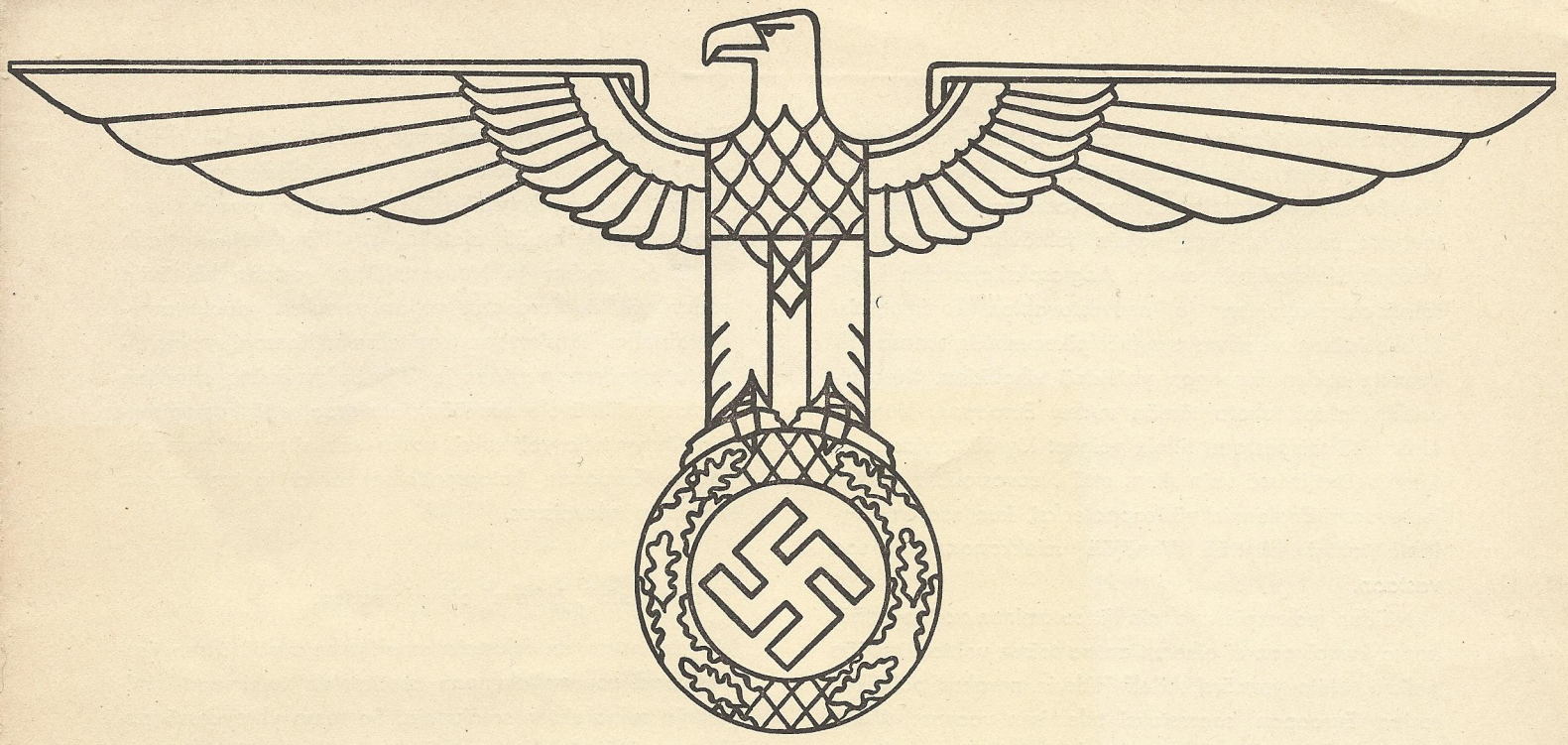

SAKSAN LÄHETYSTÖN SANOMALEHTIOSASTON JULKAISU

HELSINGISSÄ, KESÄK. 25 P:NÄ 1941

Saksa—Neuvostoliitto.

Berliini, kesäkuun 23 pnä. Sotatilan syntyminen Saksan ja Neuvostoliiton välillä selvittää lopullisesti rintamat, jotka ovat muodostuneet Euroopan uudestisyntymisestä ja sen olojen uudestijärjestelystä käynnissä olevassa mahtavassa kamppailussa sekä sen lisäksi uuden siveellisen tilan luomisesta kansojen välisiin suhteisiin. Euroopan vallankumous, jonka ilmentämismuotoja ovat kansallissosialismi ja fascismi, ryhtyi syntymähetkestään taisteluun kahta vastustajaa vastaan. Se suuntautui demokratioiden liberaalista, kapitalistista, rahavallan hallitsemaa maailmaa ja sen yhteiskunnallisten vääryyksien järjestelmää, taloudellista riistoa ja imperialistisia monopoleja vastaan. Mutta yhtä päättäväisesti tämä Euroopan vallankumous taisteli yrityksiä vastaan, joiden tarkoituksena oli korvata vuosina 1914—1918 itsensä henkihieveriin voittanut maailma anarkialla. Se kieltäytyi hyväksymästä kapitalismin tilalle kommunismia, yhteiskunnallisen vääryyden korvaamista yhteiskunnallisella oikeudettomuudella, yksilön liioitellun arvostamisen tasoittamista hänen hävittämisellään, länsimaiden tuhatvuotisen sivistyksen ja perinteiden sekä niiden äärettömän suurten moraalisten, uskonnollisten ja eetillisten arvojen tuhoamista ja bolshevismin epäjumalanpalveluksen päästämistä niiden sijaan. Kansallissosialismissa ja fascismissa eurooppalaisen hengen kuolemattomat arvot torjuivat kaksi pahaa, jotka molemmat olivat äärimmäisyyksiin meneviä ja joiden molempain täytyi olla yhtä turmiollisia. Se muoto, jonka kansallissosialismi ja fascismi sitten lähinnä koettivat antaa kansoilleen ja hyökkäävän demokratian heittämän haasteen jälkeen myös Euroopalle, on ainoa mahdollinen yhdistelmä, jolle ihmiskunnan parempi tulevaisuus voidaan rakentaa. Se karttaa niin yhtä kuin toistakin pahaa ja liittää kuitenkin nerokkaalla tavalla vanhan uuteen, isiltä perityn vallankumoukselliseen, perinteen edistykseen. Se toteutti sillä jotain, jota epätoivon partaalla seisonut ihmiskunta oli pitänyt mahdottomana, kansallista ja sosialistista ilmentävien ajatusmaailmojen sulattamisen yhteen yhdeksi ainoaksi liikkeeksi. Jo pian kävi selväksi, että tämän uuden maailmankatsomuksen vetovoimalla ei ollenkaan ollut rajoja. Se valtasi Italian kansan samoin kuin Saksankin kansan ja täytti muutamassa vuodessa Euroopan mantereen tuntemattoman väkevällä itsestään vaikuttavalla voimalla.

Berliinissä ja Roomassa olivat tämän vallankumouksen luojat alusta lähtien selvillä siitä, että sisäpoliittista selvittelyä täytyi seurata ulkopoliittisen sille vihamielisten valtain kanssa. Syyskuu 1939 todisti tämän käsityksen oikeaksi. Ne olivat demokratiat, jotka ensiksi heittivät taisteluhaasteen. Tämä tapahtui hetkellä, jolloin anglosaksilainen kapitalismi luuli venäläisen bolshevismin kanssa jo kauan tavoitellun liittoutumisen olevan toteutumassa. Ennen Englannin ja Ranskan Danzigin kysymyksestä antamaa uhkaavaatimusta olivat Englannin ja Ranskan sotilasasiantuntijat viikkomäärin neuvotelleet Moskovassa. Kun Saksan diplomatian silloin viime het-

kessä onnistui erottaa toisistaan nuo kaksi maailmaa, jotka tahtoivat toimia yhdessä tukahduttaakseen yhteisesti Euroopan vallankumouksen, todistaa tämä sen taitavuutta, mutta ei vastustajain tehtävän onnistumista Venäjän bolshevismin avulla. Anglosaksilaisuuden kapitalistis-rahavaltainen ja neuvostovaltion kommunistis-bolshevistinen maailma pysyivät pikemminkin eronsa jälkeenkin uuden Euroopan yhteisinä vihollisina. Kumpainenkin tahtoi tuhota tämän uuden Euroopan. Kun ne eivät tätä toivoessaan silloin voineet löytää toisiaan, on tämä selitettävissä vain siten, että Neuvostoliitto ajatteli joutuvansa Englannin välikappaleeksi, kun taasen Englanti tahtoi käyttää Venäjää miekkanaan Saksaa vastaan.

Näiden molempien valtain liittoutuminen voitiin estää, koska kumpikaan ei aikonut antaa toisen voittaa itseään pelissä. Näin ymmärsi Adolf Hitlerin nerokas politiikka torjua Euroopan saarretuksi tulemisen vaaran. Mutta Berliinissä ei milloinkaan eikä hetkeksikään tuudittauduttu harhakuvitelmiin, että Euroopan uudestisyntymisen asia silti olisi vapautettu bolshevistisen Neuvostoliiton salaisesta vastustuksesta.

Kun vihollinen lännessä valmistautui iskemään, jäi se idässä seisomaan kivääri jalalla. Sen ainoana toivona oli, että se voisi jonain päivänä sitä vaivattomammin voittaa taistelussa Englantia vastaan väsyneen Euroopan. Tämän mahdollisuuden on Eurooppa Saksan johdolla välttänyt, vieläpä sen jälkeen, kun 1) sota kaikkia Englannin liittolaisia vastaan oli viety loppuun ja sota itse Englantia vastaan oli eristetty, sekä 2) kun Neuvostoliiton hallituksen aikomuksista ei, kuten ulkoasiainministeriön nootista selviää, enää voinut olla pienintäkään epäilystä.

Kuinka oikein Adolf Hitler tälläkin kerralla toimi, kuinka tavattoman terävästi hän jälleen osasi valita ajan, sitä todistaa parhaiten Englannissa syntynyt vastavaikutus. Churchillin puheella on raivonpurkauksen luonne, koska nyt vasta paljastuu täydessä laajuudessaan, minkälaisen tilaisuuden Englanti ja Neuvostoliitto päästivät käsistään syyskuussa 1939. Churchill, joka koko elämänsä ajan on toivonut selkkauksen syntymistä Saksan ja Venäjän välillä, koska hän tahtoi hankkia siinä Englannille sivulla nauravan katselijan osan, ei osoita tällä hetkellä, jolloin hänen elämänsä unelma toteutuu, muuta kuin kauhua. Hän tietää, että Saksa, kehityksen tultua loppuun saatetuksi lännessä, ei nykyään voi selviytyä Neuvostoliiton kanssa syntyneestä selkkauksesta heikentyneenä, vaan päinvastoin vielä äärettömän paljon vahvistuneena. Hän tietää, että Euroopan uudestijärjestelyn voiton nyt täytyy olla lopullinen, koska Adolf Hitlerin onnistui siirtää venäläinen varjo sellaiseen aikaan, jolloin Saksa on poliittisen, sotilaallisen ja taloudellisen voimansa kehityksen huipulla. Ja hän aavistaa aivan oikein, että Saksan voitto bolshevismista on vain nyttemmin varman Englannin tappion alkusoittoa. Venäläinen kortti on lyöty Englannin kädestä hetkellä, jolloin se ei vielä voinut panna peliin amerikkalaista korttia. Mutta Euroopan kansoille, jotka tätä kamppailua seuraavat, tekee hyvää ajatella, ettei Englantia vastaan käytävän sodan ja Neuvostoliittoa vastaan käytävän sodan välillä, Euroopan vallankumouksen puolustautumistaistelun länsimaisen kapitalismin liberaalis-rahavaltaista maailmaa vastaan ja idän bolshevistista anarkiaa vastaan välillä ole minkäänlaista eroa, että kumpaisenkin täytyy tulla voitetuksi, koska vain siten voidaan pelastaa Euroopan katoamattomat arvot ja turvata sen kansojen tulevaisuus.

"Tapauksia", joita ei ole olemassa.

Argentiinassa on edustajakamari tehnyt päätöksen, jossa vaaditaan valiokunnan asettamista tutkimaan kuviteltuja saksalaisten salajuonia. Samassa yhteydessä puhutaan "Natsi-solutuksesta" Argentiinassa, "Missionesin tapauksesta" ja "Transocean-Agenturin tapauksesta".

Vaikka Argentiinan sisäministeri Culaciati samoin kuin varapresidentti Castillo ja eräät puhujat antoivat rauhoittavia ilmoituksia kamarissa, jatkuu ajojahti edelleen. Sen irti päästämiseen valittu aika antaa aihetta olettamukseen, että Saksan konsulinvirastojen sulkemista Yhdysvalloissa aiotaan käyttää laajasti suunniteltuun saksalaisten vainoamiseen Latinalaisessa Amerikassa, jossa työssä melkoisin rahavaroin varustetut Yhdysvaltain asiamiehet toimivat käsi kädessä sellaisten argentiinalaisten kanssa, jotka näkevät siinä työkentän kysymyksenalaiselle poliittiselle kunnianhimolleen.

Huomattava on lisäksi, että näiden kulissientakaisten poliittisten pelaajien liikkeelle panemat huhut Saksan kuvitelluista salajuonista tulevat samaan aikaan kun Pohjois-Amerikan diplomatian uusi toiminta tukikohtien saamiseksi eräistä Latinalaisen Amerikan maista. Luotettavien tietojen mukaan ovat nämä vaatimukset saaneet muutamissa pääkaupungeissa, kuten esim. Rio de Janeirossa, jo uhkavaatimuksen luonteen. Tässä on siis kysymyksessä hyökkäys, jossa latinalais-amerikkalaisten hermoja muokataan uskottelemalla "saksalaista vaaraa" ja koetetaan tehdä heidän hallituksensa kypsiksi rynnäköllä otettaviksi sekä pakottaa ne hyväksymään Pohjois-Amerikan tukikohtapolitiikka.

Asialliselta kannalta on tilanteesta Argentiinassa sanottava seuraavaa. "Transocean-Agenturin tapaus" on olemassa yhtä paljon ja yhtä vähän kuin "Reuterin tapaus", "United Pressin tapaus", "Associated Pressin tapaus" ja "International News Servicen tapaus". Kuten nämä on myös Transocean Agentur Buenos Airesissa yritys, joka välittää tietoja kaikkialta maailmasta ja palvelee siten Argentiinan sanomalehtiä. Sen palvelukset tilataan kaupalliselta pohjalta ja se on liikeyritys kuten mikä muu tahansa. Kun argentiinalainen kansanedustaja Calvet väittää, että Transocean Agentur on parhaiten

järjestetty uutistoimisto Argentiinassa, niin mahtaa tämä olla toteamus, joka herättää muiden samalla alalla pienemmällä menestyksellä toimivien yritysten kateutta, mutta joka ei silti vielä läheskään voi olla tekosyynä poliittisiin epäluuloihin. Transocean-Agentur palvelee totuutta ja minkälaisella tuloksella, sitä osoittaa sen palvelusten laaja käyttö, joka ei ole minkäänlaisten pirullisuuksien vaan Argentiinan yleisön arvostelukyvyn tulosta, sillä tämä yleisö haluaa lehdistään lukea amerikkalaisten ja englantilaisten tietojen lisäksi myös Transoceanin tietoja. Yhtä typerää on yrittää moittia Transocean-Agenturia ja edustaja Calvetia siitä, että toimisto tietää monesti kertoa asiat noin 14 päivää aikaisemmin kuin Reuter tai amerikkalaiset toimistot. Tätä ei voi ihmetellä kukaan, joka tietää Lontoon tiedoitusministeriön tavat ja sen ankaran arvostelun, jonka nämä viranomaiset ovat saaneet juuri amerikkalaisilta sanomalehtimiehiltä. Ja vain ne, joilla on välitöntä etua Latinalaisen Amerikan yleisen mielipiteen järjestelmällisestä tyhmistyttämisestä voivat esittää väitteitä sitä vastaan, että sikäläinen yleisö saa mahdollisimman nopeita ja mahdollisimman monipuolisia tietoja, niiden joukossa myös Transocean-Agenturilta.

Niin sanottu "Missionesin tapaus" koskee saksalaisuuden kysymystä Etelä-Amerikassa yleensä. Kun tätä Argentiinan subtroopillista maakuntaa nykyään voidaan nimittää yhdeksi tämän suuren ja rikkaan maan kukoistavimpia, niin saa se ensi sijassa kiittää siitä saksalaisia uudisasukkaita, jotka täällä Sveitsin saksalaisten ja eräiden tanskalaisten kanssa yhteisesti vaivalloisella työllä raivasivat aarniometsän ja muuttivat maan hedelmälliseksi pelloksi. Täällä asuvat saksalaiset samoin kuin Etelä-Brasiliaan taikka Etelä-Chileen muuttaneet kuuluvat uskollisimpiin ja luotettavimpiin Etelä-Amerikan kansalaisiin. Sivistyksellistä, taloudellista ja rodullista lisää, jonka he ovat antaneet juuri ABC-valtioiden rakennustyöhön, ei enää voida ajatella näiden maiden historiaan ja elämään kuulumattomaksi. Sen ovat kaikki hallitukset tunnustaneet niiden muista suuntautumisista riippumatta. Juuri Argentiinassa on saksalaista ainesta kunnioitettu, koska se ei päinvastoin kuin anglosaksilaiset milloinkaan osoittanut siirtomaalaista, saalistamiseen ja kauppavoittoon tähtäävää kantaa, vaan käytti ensimmäisestä päivästä lähtien kaikki voimansa uuden kodin hyväksi ja jäi sinne vakinaisesti asumaan. Missionesin saksalaiset talonpojat asuvat jo osittain toisessa, kolmannessa ja neljännessä polvessa Argentiinassa, jonka kansalaisia he ovat ja jonka kieltä he puhuvat. Heidän rakennustyönsä ja englantilaisten ja amerikkalaisten, mutta varsinkin viimeksimainittujen, hotellisivistyksen välillä on kokonainen maailma. Eikä näihin asti ole milloinkaan ollut epäilystä siitä, kumpainen edustaa arvokkaampaa ainesta, jenkki, joka Buenos Airesissa Plazarin klubituolissa tai Richmond-baarissa koettaa vaihtaa toisluokkaista pohjois-amerikkalaista sotakalustoa Missionesin ensiluokkaiseen puuvillaan, vaiko saksalais-argentiinalainen talonpoika, joka otsansa hiessä kasvattaa tätä puuvillaa.

Bolivialaiset lehdet "La Galle", "La Noche" ja "Cronica" ovat jo kunniattomina torjuneet tällaiset Bolivialle osoitetut vaatimukset. La Pazissa ja La Platan varrella vallitsivat aikoinaan samanlaiset ylväät perinteet. Tuntuu vaikealta ajatella, että vastaisuudessa tulisi olemaan toisin.

Amerikan toimeenpanema finanssisaarto.

Kuten jo on kerrottu on Amerikan Yhdysvaltain hallitus presidentti Rooseveltin kesäkuun 14 päivänä antamalla asetuksella julistanut saartoon Yhdysvalloissa olevan Saksan ja Italian kansalaisten omaisuuden. Samalla laajennettiin saarto käsittämään myös kaikki muut Euroopan mantereen maat, joihin Amerikan aikaisemmat jäädytystoimenpiteet eivät vielä olleet ulottuneet, tosin sillä merkittävällä rajoituksella, että Sveitsille, Ruotsille, Espanjalle ja Venäjälle myönnetään yleinen lupa saataviensa käyttämiseen, mikäli näiden viiden maan hallitukset antavat vakuutuksen, etteivät ne itse enempää kuin niiden kansalaisetkaan käytä tätä poikkeusta tavalla, joka ei vastaa asetuksen tarkoitusta. Kun Yhdysvaltain hallitus jo aikaisemmin toimeenpanemissaan Saksan miehittämien alueiden saatavien saarrossa vielä oli koettanut säilyttää oikeudellisen menettelyn varjoa selittäessään silloin, että saarto oli noiden alueiden saatavanomistajien oman edun mukaista, jotta saataisiin estetyksi mahdollisuus tämän omistuksen epäoikeudenmukaiseen käyttöön saksalaisten taholta, ei tätä uutta saartoa toteutettaessa enää ole annettu minkäänlaista arvoa sen oikeudelliselle perustelemiselle. Päinvastoin on tämä Yhdysvaltain uusi menettely ilmeinen akselivaltoja vastaan tähdätty taistelutoimenpide. Se osoittaa yksinkertaisesti aliarvioimista. Ja se on havaittavissa jo siitä tosiasiasta, ettei Englantia ylipäätään ole mainittu ja että noiden viiden vielä lisäksi tulleen Euroopan maan on saatava mainitulla ehdolla niin sanottu yleislupa.

Muuten koko toimenpide on varsin selvä Saksan ja Amerikan kesken voimassa olevan joulukuun 21 pnä 1923 tehdyn kauppasopimuksen loukkaus. Sanotussa sopimuksessa taataan Saksan kansalaisille oikeus kauppatoimen harjoittamiseen samoilla ehdoilla kuin on voimassa maan omille kansalaisille tai suosituimman kansan kansalaisille. Lisäksi luvataan heille heidän henkilönsä ja omaisuutensa suoja ja turva ja mm. irtaimen omaisuuden mielenmukainen käyttäminen. Amerikan toimenpiteitten taisteluluonne paljastuu myös siitä, että akselin omaisuuden saarto nojautuu sekä kansallisuus- että myös territoriaaliperiaatteeseen ja ulottuu siis akselivaltain ja näiden kaikkien Yhdysvalloissa olevien elinten omaisuuteen, samoin kuin Saksan ja Italian kansalaisten omaisuuteen, missä tahansa he asuvatkin, sekä

kaikkiin Saksan ja Italian asukkaisiin riippumatta siitä minkä maan kansalaisia he ovat. Jo aikaisemmin toimeen pannun Saksan miehittämiltä alueilta kotoisin olevien saatavien jäädyttämisen jälkeen on Yhdysvaltain hallitus nyt uusilla toimenpiteillään antanut selvästi havaita, että sillä on aikomus tukea ja täydentää Englannin Eurooppaa vastaan käytäntöön ottamaa saartoa vielä koko Eurooppaan kohdistetulla finanssisaarrolla. Se on täten tehnyt olemattomaksi Yhdysvalloissa vieraan yksityisomaisuuden suhteen jo vallinneen epävarmankin oikeusturvan. Ei ole pienintäkään epäilystä siitä, että Amerikan hallitus on näin tuottanut Amerikan eduille välitöntä rahataloudellista vahinkoa, sillä tällaisen ulkomaisen pääoman turvapaikkaoikeuden loukkauksen täytyy väistämättä ulottaa vaikutuksensa tulevaisuuteen. Sen jälkeen kun Lontoo on lakannut toimimasta maailman pääomamarkkinain keskuksena ja kun sillä ei ole minkäänlaista toivoa entisen asemansa takaisin saavuttamisesta, on ajoittain ajateltu tehdä New Yorkista sen seuraaja. Tämä ei kuitenkaan nyt enää voi olla mahdollista, sillä kaikki eurooppalaiset saatavanomistajat eivät unohda heidän omaisuutensa osaksi Amerikassa kokonaan ilman oikeudellista pohjaa tullutta kohtelua. Yhdysvallat on kai menettelyllään saavuttanut pitkiksi ajoiksi eteenpäin kansainvälisen pääomanliikkeen alalla selvän jakautumisen läntiseen ja itäiseen pallonpuoliskoon. Tämän täytyy pakosta olla seurausta myös sen määräämästä Yhdysvalloissa olevan ulkomaisen omaisuuden tehtävistä säästöönpanoista, joka lopullisesti ehkäisee kokonaan vapauden pääomanliikkeen alalla, tullakseen korvatuksi mitä suurimmassa mitassa harjoitetulla amerikkalaisella kaupanvakoilulla. Saksalla ei ole Yhdysvalloissa olevien saataviensa saarrosta mitään pelättävänä. Se suhtautuu Amerikan hallituksen toimenpiteisiin täysin rauhallisesti. Saarron alaiseksi Yhdysvalloissa joutunut saksalainen omaisuus nousee vain noin 120 milj. saksanmarkkaan. Arvopaperisaatavia Saksalla on tuskin enää ollenkaan ja myös vientisaatavat, mikäli niitä vielä on jäljellä niiltä ajoilta, jolloin kauppa Yhdysvaltain kanssa oli vapaa, ovat tasoitetut aivan mitättömiin. Saksan vaatimukset hypoteekkivelkoina ja kiinnityksinä eivät ole milloinkaan olleet suuret ja saksalaiset toiminimet ovat jo aikoja sitten suurimmaksi osaksi selvittäneet osuutensa amerikkalaisissa yrityksissä. Luonnollisesti Saksa on vastannut Amerikan menettelyyn samanlaisilla Saksassa ja Saksan miehittämillä alueilla olevaan omaisuuteen kohdistetuilla toimenpiteillä. Niiden alaisiksi yksin Saksassa joutuneen amerikkalaisen omaisuuden arvo on 1,7 miljardia saksanmarkkaa ja vastaa monin kerroin Saksan saatavia Amerikassa. Amerikan hallituksen menettelyllään oman maansa taloudelle aiheuttamat vahingot ovat paljon laajemmat ja huomattavammat kuin Saksalle tuotettu vahinko.

Englannin työläisissä ei ole syytä.

Englannin ministerien, olipa heidän nimensä sitten, Bevin, Lyttelton tai Greenfell, lukuisat kehoitukset töiden tehostamisesta tehtaissa ja lentokentillä, sotatarvikkeiden valmistuksessa ja hiilen tuotannossa ovat epäilemättä saattaneet nämä ammatinharjoittajat sellaiseen valoon kuin he pahansuovasti löisivät laimin velvollisuuksiaan. Todellisuudessa ei Englannin teollisuuden tuotannon vähenemisen syynä ole työntekijän haluttomuus työntekoon, eikä niinkään paljon tuo kovasti ruoskittu työntekijäin töistä pois jääminen, vaan, kuten kaivosyhtiöiden johtajain ja työntekijäin omista piireistä ilmoitetaan, pääasiassa se, että tasasuhtaisen ja järjestetyn työn suorittaminen on mahdotonta. Järjestyneitten työntekijäin enemmistö, niin sanotaan, on kokonaan syytön kieltämättömiin tuotannon pysähdyksiin. Töistä pois jäämistä tapahtuu vain pakollisesti otettujen tilapäistyöntekijäin joukossa. Pääsyyllisiä moniin menetettyihin työpäiviin ovat työnantajat itse. Laajennetuissa varustusteollisuuden alalla työskentelevissä tehtaissa vallitsevien melkein rikollisten järjestelyvirheiden takia lähettävät työnantajat neljänä päivänä viikossa työntekijät työpaikoilta takaisin kotiin, koska heille ei ole mitään tehtävää. Toisissa tehtaissa ovat hiilet yhtä mittaa lopussa tai niiltä puuttuu raaka-aineita, varsinkin terästä ja rautaa taikka koneita ja työkaluja. Kaikesta tästä selviää, että ensiksi virheet työaineiden jaossa ja toiseksi Saksan menestyksellinen vastasaarto ja Saksan tekemien ilmahyökkäysten aiheuttamat häiriöt tarveaineiden kuljetuksessa Englannin saarelle ja tärkeimpiin tuotantokeskuksiin, ovat pääsyynä tuotannon taantumiseen Englannissa, ja että yritykset työväestön tekemiseksi vastuunalaiseksi tuotannon pienenemisestä ovat vain Englannin valtiomiesten temppuja huomion kääntämiseksi muuanne, koska heillä ei ole rohkeutta mainita sotatarviketuotannon heikkouden todellista syytä, nimittäin Saksan Englannin saarta vastaan suuntaamien hyvin osuvien iskujen vaikutusta.

SUOMENKIELISET RADIOLÄHETYKSET SAKSASTA:
Ajat: klo 19.45—20.00 ja 21.30—21.45. — Aaltopituudet: 291 metriä, 1339 metriä ja 41.27 metriä.

SAKSAN LÄHETYSTÖN SANOMALEHTIOSASTO. Helsinki. Unioninkatu 7. Puhelin 22 494.

SUOM. KIRJ. SEURAN KIRJAPAINO OY.